

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **Ing. M. S.**, bývajúceho v B., zastúpeného Mgr. A. T., advokátkou so sídlom v B., proti odporcovi **Ing. M. M.**, bývajúcemu v B., o **ochranu osobnosti a zaplatenie nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 21 C 46/2004, o vylúčení sudkyne Krajského súdu v Bratislave z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 14Co 431/2009, takto

r o z h o d o l :

Sudkyňa Krajského súdu v Bratislave Mgr. B. B. **n i e j e v y l ú č e n á** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 14 Co 431/2009 (veci Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 21 C 46/2004).

O d ô v o d n e n i e

V konaní o odvolaniach navrhovateľa a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo 6. októbra 2009 č. k. 21 C 46/04-900 oznámila sudkyňa Krajského súdu v Bratislave Mgr. B. B. predsedníčke súdu, že je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci z dôvodu, že v konaní na súde prvého stupňa bol ako svedok vypočutý jej brat – advokát JUDr. P. B.. Zároveň poukázala, že v konaní odznelo (a sú o tom informovaní obaja účastníci konania), že právna zástupkyňa navrhovateľa vykonávala u jej brata koncipientsku prax. Uvedená sudkyňa svoje vyjadrenie následne doplnila. Uviedla, že s bratom sa o merite veci nerozprávala, len rozoberali problém jej možnej subjektívnej a objektívnej nezáujatosti vo vzťahu k jeho svedeckej výpovedi, keďže zákon v ustanovení § 14 ods. 1 O.s.p. na takýto prípad nepamätá. S právnou zástupkyňou navrhovateľa bola zoznámená svojim bratom v čase, keď u neho vykonávala prax advokátskej koncipientky. Stretla sa s ňou len v prípade návštevy advokátskej kancelárie a na oslave bratovho životného jubilea. Medzi ňou a zástupkyňou navrhovateľa nie je žiaden priateľský pomer, vo voľnom čase sa nestretávajú.

Predsedníčka Krajského súdu v Bratislave predložila vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie podľa § 16 ods. 1 O.s.p. po tom, čo dospela k záveru, že u sudkyne Mgr. B. B., ktorá navrhla svoje vylúčenie z prejednávania a rozhodovania v tejto právnej veci, nie je daný dôvod pochybovať o nezáujatosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako nadriadený súd pri posudzovaní skutočností uvádzaných sudkyňou Krajského súdu v Bratislave Mgr. B. B. (ktoré by mali zakladať jej vylúčenie z prejednávania a rozhodovania veci) vychádzal zo zákonnej prezumpcie nestrannosti sudcov a z toho, že výnimku z tejto prezumpcie stanovuje iba zákon.

Podľa ustanovenia § 14 ods. 1 O. s. p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezáujatosti.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednávaniu veci, k nezáujatému prístupu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktoré sú z hľadiska vylúčenia sudcu považované za právne relevantné. Týmito skutočnosťami sú právne významné vzťahy sudcu a to jeho vzťah:

1. k veci, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo
2. k účastníkom konania, ktorý vzťah by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo
3. k zástupcom účastníkov konania, ktorý vzťah by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod bodom 2.

Skutočnosti uvádzané sudkyňou Mgr. B. B. neumožňujú prijať záver, že táto sudkyňa je z prejednávania a rozhodovania danej veci vylúčená.

Z ustanovenia § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, kde je vymedzenie základných povinností sudcu, vyplýva o. i. povinnosť sudcu zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť

dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Sudca musí vystupovať nezaujato a dbať o to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. K účastníkom konania je povinný pristupovať bez akýchkoľvek predsudkov.

Aj so zreteľom na toto ustanovenie má sudca (v rámci prejednávania a rozhodovania konkrétneho sporu) zachovávať k veci, účastníkom konania a ich zástupcom vždy vecný a profesionálny prístup. Miera schopnosti sudcu zachovať nadhľad a potrebnú dávku odstupu od veci, od účastníkov konania a od všetkého, čo súvisí s prejednaním veci v súdnom konaní, je daná stupňom osobnej a osobnostnej pripravenosti sudcu na výkon súdnictva.

O nestrannosť musí dbať predovšetkým sudca sám. Pri výkone súdnictva má zachovať vecný prístup za každých okolností. Svojím správaním má dbať na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. Musí mať dostatok schopnosti ovládať svoje konanie aj sféru svojich vnútorných pocitov. Súčasťou vecného prístupu sudcu k prejednávanej veci a k účastníkom konania je napr. aj schopnosť sudcu vyrovnávať sa vnútorne s prípadnými námietkami účastníkov v priebehu i mimo konania ako aj s eventuálnou kritikou jeho konania, ktorá môže mať rozmanitú podobu (porovnaj R 47/1998). Pokiaľ by sudca (mimo iného) takúto schopnosť nemal, spochybňovalo by to jeho spôsobilosť vykonávať funkciu sudcu. Treba pripomenúť, že nezávislosť s nestrannosťou a odbornosťou (kvalifikáciou) sudcu sú podmienkami kvalitného rozhodovania a jeho predvídateľnosti a sledujú tak význam riadneho napĺňania (poskytovania) spravodlivosti.

V tejto súvislosti treba uviesť, že samotná skutočnosť, že sudca sa zo svojho osobného pohľadu domnieva, že v jeho prípade by mohli vzniknúť pochybnosti o jeho nezaujatosti, bez ďalšieho nezakladá dôvod pre jeho vylúčenie z prejednávania a rozhodovania veci, a to najmä nie vtedy, ak okolnosti, z ktorých sudca subjektívne vyvodzuje možnosť vzniku pochybností o jeho nezaujatom prístupe, nie sú ničím objektivizované alebo ak objektívne nemôžu viesť k legitímnym pochybnostiam o jeho nezaujatosti alebo ak sú vyvážené takými okolnosťami objektívnej povahy, so zreteľom na ktoré jestvuje dostatočná záruka, že iný sudca nachádzajúci sa v rovnakej alebo obdobnej situácii by nemohol byť zaujatý, t.j. chýbala by objektívna oprávnenosť obavy z nedostatku nestrannosti súdneho rozhodovania. Všeobecné záruky takéhoto charakteru vyplývajú v právnom poriadku Slovenskej republiky predovšetkým z ústavne zakotveného nezávislého postavenia sudcu ako reprezentanta súdnej moci v demokratickej spoločnosti. Na takýto prístup v posudzovaní tých ktorých skutočností

z hľadiska možnosti vzniku pochybnosti o nezaujatosti sudcu Najvyšší súd Slovenskej republiky ako nadriadený súd už opakovane a s podrobným rozborom poukázal (porovnaj napr. uznesenie z 30. apríla 2009 sp. zn. 3 Nc 13/2009 a uznesenie z 29. apríla 2010 sp. zn. 1 Nc 8/2010 a tiež v nich uvedenú judikatúru).

V danom prípade zákonná sudkyňa Mgr. B. B. vyvodzuje svoju zaujatosť predovšetkým zo skutočnosti, že je sestrou jedného zo svedkov vypočutých v konaní na súde prvého stupňa.

Možnosť vylúčenia sudcov z prejednávania a rozhodovania veci je podmienená existenciou zákonného dôvodu. V citovanom ustanovení § 14 ods. 1 O.s.p. sa pomer (vzťah) sudcu k svedkovi neuvádza, z čoho treba vyvodiť, že existencia osobného – pozitívneho či negatívneho – alebo (blízkeho) príbuzenského vzťahu sudcu k svedkovi (na rozdiel od vzťahu sudcu k účastníkovi, resp. k jeho zástupcovi) relevantným dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci nie je. Nemôžu preto vzniknúť pochybnosti o nezaujatosti a nestrannosti zákonnej sudkyne ani v prípade, že by v odvolacom konaní bolo potrebné zopakovať alebo doplniť výsluch uvedeného svedka a to bez ohľadu na obsah jeho prípadnej výpovede. Keďže podľa vlastného vyjadrenia sudkyne nebola bratom nijakým spôsobom s vecou oboznámená, t. j. nezískala poznatky o veci mimoprocesným spôsobom, nemožno v danom prípade hovoriť ani o jej pomere k veci.

Po doplnení vyjadrenia sudkyne sa ako nedôvodné javí aj jej oznámenie v časti týkajúcej sa jej vzťahu k právnej zástupkyňi navrhovateľa. Z podaného opisu (charakteristiky) tohto vzťahu je dostatočne zjavné, že vzťah medzi nimi nemá prečo vzbudzovať objektívne pochybnosti o nezaujatosti sudkyne v prejednávanej veci: ich vzájomný vzťahov totiž nijako neprekračuje hranicu bežnej profesionálnosti a nenadobudol charakter bližšieho osobného vzťahu. Zo samotnej skutočnosti, že právna zástupkyňa navrhovateľa vykonávala práx advokátskej koncipientky u brata sudkyne, nevznikajú pochybnosti o nezaujatosti a nestrannosti uvedenej sudkyne. Aj v tomto prípade teda absentuje dôvod pre pochybnosti o nezaujatosti tejto sudkyne.

Keďže nebol zistený žiaden dôvod, z ktorého by vyplynulo, že možno pochybovať o nezaujatosti sudkyne Krajského súdu v Bratislave Mgr. B. B. v tejto právnej veci (§ 14 ods. 1 O. s. p.), Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti

tohto uznesenia (§ 16 ods. 1 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. apríla 2011

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť:
Hrčková Marta